

Хомляк Олена Федорівна

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

Наукова керівниця – к. пед. н., доц. Корнєєва Ірина Олександрівна

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД

Фразеологія заслуговує на особливу увагу і є актуальною в сучасному світі, тому моя стаття присвячена вивченню фразеологізмів та методам їх перекладу з англійської на українську. Ідіоми – вирази, які збагачують англійську мову, додають різноманітності та емоційного забарвлення. Використовуючи фразеологізми в спілкуванні, людина дає зрозуміти, що вміє мислити «образно», подавати інформацію в більш яскравій і дотепній формі. Але часто під час перекладу ідіом виникають труднощі, оскільки їх складно перекласти дослівно. Саме тому важливим є вивчення правильної адаптації фразеологічних одиниць під час роботи над англійським текстом.

Маючи на меті дослідити основні особливості вживання та перекладу англійських фразеологізмів я визначила декілька завдань своєї роботи:

- вивчити та проаналізувати літературу з досліджуваної теми ;
- дослідити різні засоби перекладу ідіом;
- описати класифікацію ідіом в англійській мові;
- з'ясувати основні типи походження фразеологізмів.

Мова – душа народу. Кожній мові притаманні свої сталі вирази, які її прикрашають, роблять неповторною, надають особливого стилю. Фразеологізми відображають тонкощі побуту, мислення та світогляду кожної окремої нації. Знати і вміти влучно підібрати дотепний вислів – ознака глибокого знання мови і культури. Оскільки більшість ідіом різних народів унікальні, потрібно чітко розуміти їх значення в контексті конкретної мови. В деяких з них немає аналогів, в інших – вони по-різному звучать і можуть мати

різний підтекст. Різні лінгвісти дотримуються думки, що саме під час перекладу ідіом найбільш яскраво проявляється національна ідентичність. Тому необхідно зрозуміти сенс і передати його так, щоб це було зрозуміло іноземцеві.

Вже досліджено і розроблено багато засобів перекладу фразеологічних одиниць. Достатньо простим і найбільш поширеним є описовий спосіб. Він характерний використанням вільних словосполучень із збереженням змісту ідіоми, але не передає стилістичного забарвлення. Застосовуючи описовий засіб, перекладач може або зберегти оригінальність тексту, або використати образ, що відрізняється від оригіналу, або ж втратити образ зовсім: *to cut off with a shilling* – залишити без спадщини.

Прийнято також використовувати інші способи перекладу:

фразеологічний еквівалент (передача фразеологізма фразеологізмом; можливий тоді, коли англійська і українська мови запозичили ідіому з інших мов, часто класичних: *Strike while the iron is hot* – Куй залізо, поки гаряче.);

фразеологічний аналог (використання в українській мові фразеологічних одиниць, які мають однакове значення, але які побудовані на іншому образі: *Absence makes the heart grow fonder* – Відстань зміцнює почуття.);

переклад калькою (спроба скопіювати англійський образ і створити свій фразеологізм: *Little pitchers have long ears* – В малих дітей великі вуха.) (Клименко, 2022).

Щодо класифікації ідіом, то їх існує декілька: умовний поділ на сім типів за граматичною структурою словосполучення, за типом перекладу, по джерелу походження ідіоми (Нечипоренко, 2020, 36 – 37).

Кожна фразеологічна одиниця в англійській мові має свою історію походження. Здебільшого ідіоми виникають з: 1) повсякденності і побуту.

Наприклад англійське словосполучення *call it day* перекладається «закруглятися». Ще в 19 ст. вислів *call it half a day* означав закінчення робочого дня раніше встановленого часу (під «*day*» розуміємо саме робочий день). З часом цю ідіому почали вживати при завершенні будь-якої роботи (чи то звичайна робота за винагороду, чи домашні побутові заняття); 2) спостережень за природою. Вираз *go with the flow* означає «плисти за течією». Переклад буквальний, як в українській, так і в англійській мовах вираз означає «віддатися на волю долі і дивитися, що відбуватиметься»; 3) переносного значення слів. Ідіома *techer's pet* перекладається як «домашня тварина вчителя», але *pet* вжито в переносному значенні як «улюбленець вчителя»; 4) культури та історії. *Bite off more than you can chew* – буквальний переклад «відкусити більше, ніж зможеш прожувати». В Україні говорять «взяти на себе занадто багато», коли хтось бере надто багато завдань і відповідальності, ніж може реалізувати. Ця ідіома з'явилась в 19 ст. в Америці, коли популярною була звичка жувати тютюн. Деякі особи так запихувались тютюном, що не могли його жувати. Звідси й походить вислів про людей, що переоцінюють себе; 5) літератури. В. Шекспір придумав ідіому *break the ice* і використав її в «Приборканні норавливої» (*The Taming of the Shrew*), де слуга Трані переконує дворянина Петручіо «розбити лід» (поспілкуватися) з Катериною, щоб викликати симпатію. В Україні кажуть «розтопити лід» в ситуаціях, коли хтось намагається зблизитись з певною особою і вигадує різні способи спілкування для здобуття прихильності (Кревсун, 2015, 71 – 72).

Підбиваючи підсумки, можна впевнено сказати, що головними критеріями професійного перекладача є не лише глибокі та детальні знання з лексикології, граматики, стилістики, фонетики, історії, а й тонке відчуття мови і культури. Фахівець повинен вміти розпізнати особливості кожної

фразеологічної одиниці, щоб застосувати для перекладу найбільш прийнятний метод, який досконало передаватиме значення, яскравість та настрій виразу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Клименко, А. Ю. (2022). Ідіоми в англійській мові. [Електронний ресурс] <https://englishprofi.com.ua/material/idioms> (Дата доступу: 13.02.2024)
2. Кревсун, Я. (2015). Основні шляхи перекладу фразеологічних одиниць. Матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції: СумДУ, С. 71-72.
3. Нечипоренко, Б. О. (2020). Лексичні та стилістичні труднощі перекладу фразеологізмів у сучасній англійській мові. Вісник КНЛУ. Сер.: Філологія. № 46 (3). С. 36-57.

Томіч Лілія Миколаївна

к.мед.н., завідувачка кафедри фізичного виховання та здоров'я
Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

Шевченко Максим

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

СПОРТ В СТАНОВЛЕННІ ГАРМОНІЙНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Колосальний ступінь впливу фізичної культури і спорту у сфері зміцнення здоров'я і організму, поліпшення м'язової координації, вдосконалення навичок управління руховим апаратом - безперечний і очевидний. Фізичну культуру розглядають як сферу культури, яка дає змогу за допомогою своїх власних засобів і методів розкривати здібності людини. Не заперечний вплив фізичної культури на поліпшення самопочуття, формування фізичних здібностей, всебічний розвиток особистості. Значущою є роль